

-Prof. Dr. Ahmet Haluk DURSUN Anısına-

VII. FELSEFİ DENEME YAZMA YARIŞMASI

ALINTI

“Bizde eksik olan, bizi çeker, ışığı hiç kimse kör kadar sevemez.”
(*Victor Hugo*)

İNSANLAR VE NOKSANLAR ÜZERİNE

Yüzyıllardır varlığı süre gelmiş bu toprak parçası üzerinde var olan onca savaş onca fikir atılan onca adım gidilen ve çizilen tonlarca yolun fitili tek bir şey üzerinden ateşlenmiştir: İnsan ve arzuları. İnsan kendinde olmayanı ister kendinde olmayan noksan olandır ve insanın kendisinde olmamasını istediği en derin şey noksanlıktır. İnsanın bu arzu mekanizması üzerine kurulu istekleri ve onlara ulaşma davranışları ezelden bu zamana pek çok insani diye nitelendirebileceğimiz acizlikleri de doğurmuştur. Adem’in elmadan aldığı tek bir ısırık onu günah ile yeryüzüne yollamıştır. Cennette önüne sunulan tonlarca güzellik arasından onu günaha sürükleyecek tek şeye karşı koyamamıştır çünkü o tek şey onda noksan olan tek şeydir. İnsanın sahip olma arzusu onu hipnotize eden sonunda da onu hazla ödüllendiren bir şarkı misali zihninde çalar durur. Beşer kendinde noksanlık istemez. Varlığı ve var olmayı sahip olmayı ister.

Noksanlıktan doğan arzunun oluşturduğu bir diğer konseptte kıskançlıktır. Kabil’in kendi öz kardeşi Habil’in eceli olduğu vakit gözlerindeki yanan çakmak ifade kıskançlığın ateşidir. Kıskançlığın doğuşu insanın noksanlığa olmayan tahammülünden gelir. Kendisinde olmayan için çıldırır insan vücudundaki ilkel öfke büyür ve gözlerini bürür. Günaha; kötü olana doğru çizilmiş bir yola sokar insanı oysa günah istenmeyendir insanda noksan kılınması istenendir lakin ona çıkan yollar yine isteklerden geçer.

Arzuların doğurduğu bir diğer konseptte açgözlülüktür. İnsan kendinde noksan olanı bulmaktan sıkılmaz her daim bir yenisini ekler çuvalına o çuval taşsa da yırtılsa da umursamaz, beşer oburdur. Daha fazlasını ister her seferinde daha çok kendinde yok olanı bulur. Daha çok toprak ister kana bular haritaları; daha çok mal ister fabrika bacalarıyla boyar gökyüzünü kül rengine, daha fazla para ister çevirir türlü türlü dolaplar, daha fazla güç ister devirir devranları yıkar mazlumları. Kendinde yok olanı var etmek için yok etmekten kendi noksanlığından kurtulma uğruna başkasını o boşluğun derinliklerine atmaktan çekinmez.

Yüzyıllar boyunca süre gelen savaşlar ve mücadeleler büyüklü küçüklü hepsi insanın arzularından kopup gelerek meydana gelmiştir. İkinci Dünya Savaşında Polonya’ya saldıran Almanya’dan tutun kreşte bir oyuncak için kavga eden minik çocuklara kadar hepsinde noksanlığı yok etme ve sahip olma motivasyonu vardır. Lakin bence işin en komik yanı şudur ki insanın kurtulmak için çabaladığı

-Prof. Dr. Ahmet Haluk DURSUN Anısına-

VII. FELSEFİ DENEME YAZMA YARIŞMASI

uğruna noksanlık yarattığı onca konsept içinde noksanlığı gidermek uğruna var edenlerde vardır. Çünkü hayat bir var olma meselesidir varlıkla başlar içindeki noksanlıklara rağmen onları dolduracak yok edişleri değil de onlarla var olacak var edişleri yapanda yine insandır. Bu doğanın kanundur çarkta koşan bir fare misali basit bir döngüdür ama aynı zamanda çelişki doludur ve bu muzipliklerin efendisi hayatın bence bize yaptığı en soğuk espridir.

Noksanlıkla yok etmenin aksine var ederek baş eden konseptlerden biri çalışkanlıktır; insanı çalışmaya iten şey yine arzuları ve sahip olmak istedikleridir. İnsan arzuları doğrultusunda üretir ve gelişir. Dünyadaki hayatın dinamiklerine bir işleyiş kazandırır veya geliştirir. Bu istenendir iyidir ve noksanlıkla var ederek başa çıkma şeklidir. Üretmek insanın arzularının bir yansıması olarak doğan hayallerini bu dinamiklere bağlar gerçek olmak için bir aday yolda olmak için bir amaç sağlar.

Bu doğrultuda değineceğim bir diğer konseptte azimdir. İnsanın kendisinde olmayanla verdiği iç mücadele yetmiyormuş gibi onun uğruna verdiği dışsal etkenlerle burun buruna çarpışma olayında insanı galip getiren aktör azimdir. Yolda olmayı sağlayan istek, amaç iken varış noktasına ulaştıran etken azimdir. Azim insanın kısa süreli haz mekanizmasını törpüler tahammülünü zorlamasını ve ortaya bir irade koymasını bekler bununla birlikte süre gelir.

Medeniyetleri bu topraklardan yükselten insanlardı taş üstünde taş bırakmayanlarda. Doğanın şifasını keşfeden insanlardı tabiata zehir olan da. Düşünen arayan sorgulayanda insanlardı, kitapları yakanlarda. Doğuranlarda insandı öldürenlerde. Asırlar boyunca insana dair ne varsa hepsinin motivasyonundan tutun aksiyonuna kadar travmalarından arzularına korkularından mutluluklarına kadar orda yatan ateş hep aynı ateşti arzuydu. Öznel yoksunlukların doğurduğu istekler çerçevesinde mahrum olduğunu istemek üzerine bazen fazlasını daha fazlasını istemek üzerine oradaki ateş hep aynı ateşti. Kimisi barutun yanına koydu o ateşi kimisi bir meşale yaktı kimisi benzin döktü üzerine kimisi yol gösterdi karanlıkta kalan kişilere. En absürdü de budur işte Kabil'in günahının kötü olanın hançeri kıskançlıktı lakin o hançeri tutan el arzunun eliydi. Cephenin ortasında kalmış bir askerin her şeye rağmen düşmana geçit vermeyişinin iyi olanı istenilenin fitili azimse o fitili ateşleyen kıvılcım yine arzunundu. Değişkenlik gösteren tek şey kişiler tarafından seçilen yollar sapılan kavşaklardır.

Koca bir karmaşa olan hayatta kendileri birer çözülemez düğüm olan insanları ve onlardan gelenleri anlamak kavramakta çok zor lakin bildiğim bir şey varsa o da insanların var olmaya geldikleri bu yere ilk anlarından itibaren hem her şey ile hem de bir hiçlikle gelmiş olmalarıdır. Bir bebek bile annesine öfke duyabilir bu ilkel öfkedir lakin annesinden vaz geçemez çünkü noksanıdır onda noksan olan annesinde vardır. İstek ve arzu duyar noksan olduğuna bunun doğrultusunda bir seçim yapar. Bu züppe hayat bundan ibarettir işte hayattaki hareketi sağlayan isteklerdir istekler kendinde olmayandır istekler noksan olanlardır ve bu acizliğin çevresinde yapılan seçimlerdir hayat.

-Prof. Dr. Ahmet Haluk DURSUN Anısına-

VII. FELSEFİ DENEME YAZMA YARIŞMASI

Çünkü insan her şey olarak doğar bu öyle bir doğuştur ki her şey noksanlığı da kapsar. Noksanlığı doğrultusunda değişir insan noksanlığına olan davranış biçimine göre evrilir. Noksanlığı için hissettiği her şey arasından seçtikleriyle kurar hayatı yazar yönetir kendi oyununu kimi zaman tersinende döner durum noksanlık yönetir insanı. Bir bilmededir ne zaman iyi ne zaman kötüye kayacağı, ahlak düzleminde nerede duracağı. Yine de bir amaca gebedir noksanlık. İnsanda saklı olan onu o yapan insanı insan kılan kimi zaman bir mükâfattır kimi zaman bir felaket.